

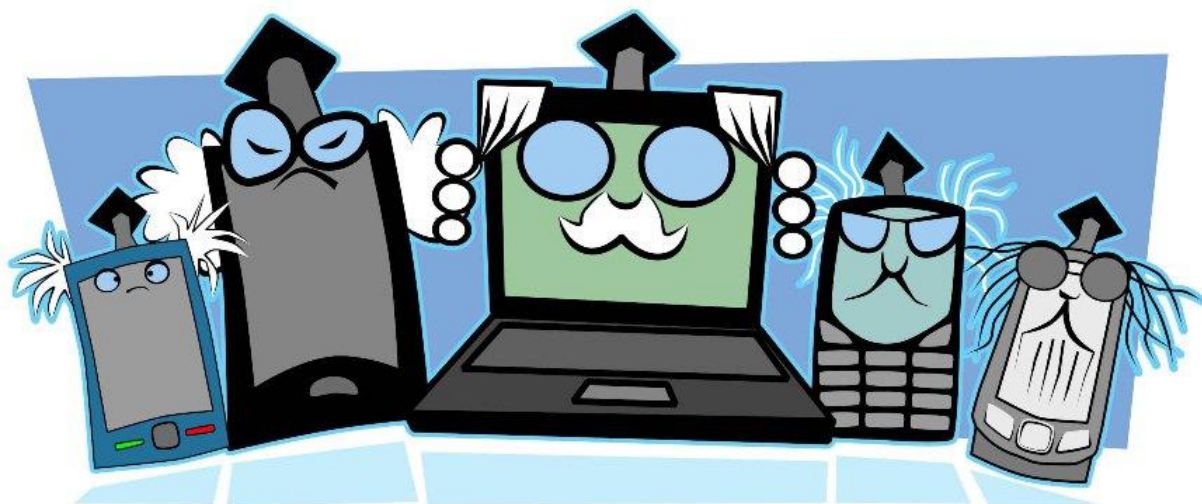
Az informatikai eszközökről és az internethasználatról

Milyen eszközökkel használhatják gyermekeink, tanítványaink az internetet?

A számítógép

Számítógéppel sok helyen találkozhatnak gyermekeink a hétköznapokban. Az eszközök ott vannak a különböző üzletekben, bevásárlóközpontokban, a patikában, a bankokban, a pályaudvarokon és még sorolhatnánk. Számítalan felnőtt dolgozik körülöttük számítógéppel. Fontos tudatosítani bennük, hogy a számítógép alapvetően nem játékszer, hanem fontos munkaeszköz a felnőttek számára! Ne tiltsuk a használatát, de alakítsunk ki szabályokat!

Fontos, hogy tudják, a számítógép használható tanulásra és – a szabályok betartásával – kikapcsolódásra, játékra is! Ellenőrizzük folyamatosan, hogy betartják-e a közösen megbeszélt korlátokat, de ugyanakkor segítjük őket a problémák megoldásában, hiszen ezáltal tanulnak, s válnak tudatos felhasználókká!

Fent vagyunk a „neten”!

Ismertessük meg velük fokozatosan az alapfogalmakat, például: internet, rövidítve net, más néven világháló! Magyarazzuk el az internet előnyeit, fontosságát: ha a számítógép csatlakozik az internetre, kapcsolatot létesíthetünk a világ bármely pontján lévő más számítógépekkel! Legyenek tisztában vele, hogy az asztali számítógépek esetében a kapcsolódáshoz a legtöbb esetben kábel és internet előfizetés szükséges.

Magyarazzuk el, hogy mire használhatják az internetet!

- információk weblapokról – böngészés, keresés
- játék
- beszélgetés

- levelezés
- közösségi oldalak – kapcsolattartás barátokkal, ismerősökkel
- letöltések – „számodra hasznos programok, zenék, videók, egyéb tartalmak”
- feltöltések – „általad fontosnak tartott információk, képek, egyéb tartalmak megosztása másokkal”

Ma már a legtöbb számítógép csatlakozik az internetre. Hívjuk fel a gyerekek figyelmét annak fontosságára, hogy ne csupán használják, hanem biztonságosan használják a világhálót! Az első fontos szabály, hogy az általuk használt számítógép rendelkezzen érvényes vírusirtóval. Léteznek ingyenes változatok is, de ez nem mindig jelent tökéletes megoldást.

Ne felejtsük el ugyanakkor, hogy egy vírusirtó önmagában messze nem elég a biztonságos internethasználathoz! További részletekről egy későbbi fejezetben olvashatnak.

Először nézzünk körül, hogy a számítógépen kívül még milyen eszközökkel találkozhat gyermekünk, tanítványunk, amelyek – akár tudtukon kívül is –, internetkapcsolatot létesíthetnek.

Mobil eszközök – hordozható számítógépek:

Notebook

Az asztali számítógépek helyett az otthonokban és az iskolákban is egyre népszerűbbek a notebookok, vagy más néven laptopok. Legnagyobb előnyük a hordozhatóság. Vigyázat, a súlyuk változó lehet, nem ütésállóak, ne engedjük a gyerekeknek az önálló helyváltoztatást! Működnek ugyan hálózati csatlakozás nélkül is, de, ha gyermek ül a laptophoz, mindenképpen mentsünk el minden folyamatban lévő munkát, zárjuk be az alkalmazásokat! A laptopok esetében az internet eléréséhez nem feltétel a kábeles csatlakozás. A WiFi, vagyis a vezeték nélküli internet, kényelmes, de megbízhatósága nem azonos a vezetékes internettel. Fontos tudni, hogy a gyerekek kezébe adott laptop milyen hálózatra csatlakozik! Csábítóak, de nem mindig biztonságosak a bárki számára ingyen elérhető, akár jelszóval sem védett WiFi hálózatok. Elsősorban az otthoni, vagy iskolai biztonságos internetet használata célszerű, csak kivételes esetben érdemes csatlakozni más, jelszóval nem védett, és ezért nem biztonságos hálózatra.

Netbook

A netbookot a notebooktól, vagyis a laptoptól, nem csupán a mérete és súlya különbözteti meg. Elsősorban internetezésre tervezték őket, komolyabb programok futtatására nem alkalmasak. Az utóbbi években sok iskolába került belőlük, lehet, hogy pedagógusként sokan használják is ezeket. Vigyázat, a kisméretű kijelző miatt hosszabb ideig tartó használata árthat a szemnek! Elsősorban információkeresésre alkalmasak. Ha a gyermekek játszani szeretnének, inkább számítógépet, vagy laptopot használjanak! Amennyiben kizárólag netbook áll rendelkezésükre, szigorúbban korlátozzuk a használat idejét!

Táblagép

A táblagépet, vagy Tablet PC-t elsősorban az különbözteti meg a netbooktól, hogy érintőképernyővel rendelkezik. Ez a könnyű, kézben használható személyi számítógép virtuális klaviatúrával rendelkezik, vagyis magán az eszközön nincs billentyűzet, azt csak a rajta lévő szoftver (program) segítségével hívhatjuk elő a képernyőre. Kezelését érdemes a gyerekekkel együtt gyakorolni, mert a számítógépnél, a laptopnál és a netbooknál megszokott egérműveletek nem minden esetben működnek. Nehézséget okozhat az egérkurzor kattintás nélküli mozgatása. Mivel az internet eléréshez a táblagépeknél a WiFi az optimális, hívjuk fel a gyerekek figyelmét rá, hogy, csak biztonságos, jelszóval védett hálózatra csatlakozzanak.

Mobiltelefon, okostelefonok

Napjainkra a mobiltelefonok nagy része leginkább kis számítógéphez hasonlít. Jóval többre képesek pusztán a telefonálásnál. Az internetkapcsolat a legtöbb esetben a már többször említett WiFi

hálózatokon keresztül, vagy a telefon előfizetéséhez tartozó mobilinternet előfizetéssel működik. Alapvetően az okostelefonok nagy része is elsősorban telefonálásra használható, de számos más funkciója elsősorban az internetről letöltött és telepített alkalmazásoktól függ. Vigyázzunk, egy óvatlan gyermek könnyen csinálhat szüleinek hatalmas számlát! Mielőtt egy alkalmazást használni kezdene, ellenőrizzük, hogy szükség van-e hozzá internetre, és ellenőrizzük, milyen hálózatot használ a telefon! Ne engedjük önálló letöltéseket a gyerekek számára az internetről, csak felnőtt segítségével, beleegyezésével! Hívjuk fel a figyelmüket az egyes telepítéssel és használattal kapcsolatos költségekre!

A játék és szórakozás eszközei:

Játékkonzolok (Wii, Xbox-Kinect)

Egyre több család kedveli a térbeli virtuális játékokat, melyek játékkonzolok segítségével működnek. Ezek a hagyományos számítógépes játékokon kívül lehetnek különböző sportágak, vagy bármilyen más szobai testmozgásra alkalmas programok. Sokszor figyelmen kívül marad azonban, hogy ezek az eszközök képesek csatlakozni az internetre. Ennek előnye, hogy így gyorsan juthatunk frissítésekhez, vagy újabb programokhoz, esetleg ingyenesen kipróbálható demókhoz, hiszen azonnal le tudjuk tölteni azokat. Figyelni kell azonban, hogy melyek az ingyenes, melyek a fizetős változatok! Mindenképpen kizárólag felnőtt töltsön le új játékokat! Ne engedjük a gyerekeket önálló

internethasználatra ezeken az eszközökön, mert véletlen kattintással is csinálhatnak galibát! A másik fontos dolog, hogy az ilyen eszközök egy része játék közben fotókat készít a játékosokról. Ez egy családnak remek szórakozás lehet, de nem szerencsés, ha a fotók illetéktelen kézbe jutnak! Figyeljünk oda a beállításokra, ha nem szeretnénk az interneten közzétenni „térképet” a szobánkról, vagy fotókat a családtagjainkról egy-egy grimaszolás közben!

Fényképezőgépek, kamerák

Sok családban digitális fényképezőgép, kamera is található, sőt, fényképezni, videót készíteni mobiltelefonokkal is lehet. Már a legfiatalabb családtagok is szívesen kattintgatnak. Mindenki szerint a mókás fotók, videók a legizgalmasabbak! Már az előbb, a játékoknál is említésre került, hogy nem mindegy, ki látja a családtagjainkról, barátainkról, lakásbelsőnkről készült fotókat, videókat. Vigyázat, ez még munkahelyen is okozhat konfliktusokat! Óvatosnak kell lenni a telefonos képekkel, videókkal, mert azok közvetlenül és azonnal is felkerülhetnek az internetre! A digitális fényképezőgépekkel sokáig biztonságban érezhettük magunkat e felől, hiszen az ezekkel készült képek, videók csak számítógépről kerülhettek az internetre. Ma már nem ez a helyzet. A digitális fényképezők és kamerák legújabb generációja WiFi kapcsolatra is képes, így a fotók, videók azonnal internetes megosztásra kerülhetnek! Mindenképpen beszéljünk erről közösen a családban, az iskolában!

Webkamerák

Hazánkban sok helyen van kihelyezve webkamera utcákon, tereken. Érdeemes utánajárni, hogy merre található ilyen. Ezeket használhatjuk arra is, hogy üzenünk távoli családtagoknak, barátoknak, mondjuk egy kirándulásról! (<http://doboter.borsodweb.hu>) Izgalmas része lehet egy osztálykirándulásnak a „hazaintegetés”!

Televíziók

Kevés család akad, ahol ne lenne televízió. A legújabb televíziós készülékek már képesek az „online üzemmódra”, vagyis csatlakozni tudnak az internethez. Ezáltal több hasznos funkció is elérhető, de, amennyiben ilyen készülékkel rendelkezünk, a számítógép használatához hasonlóan fontos az óvatosság!